

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 12Co/30/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8111202108
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 05. 2012
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Roman Tóth
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2012:8111202108.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Romana Tótha a členov senátu JUDr. Petra Šama a JUDr. Jozefa Škraba, v právnej veci žalobcu: VB LEASING SK, spol. s r.o., so sídlom v Bratislave, Košická 49, IČO: 31378528, zastúpeného advokátom Mgr. Marošom Ježíkom, so sídlom v Poprade, Mnoheľova 17, proti žalovanému: R. T., nar. XX.X.XXXX, naposledy bytom R., T. XX, t.č. na neznámom mieste, zastúpenému opatrovníčkou J. U., súdnou tajomníčkou Krajského súdu v Prešove, o zaplatenie 5.382,64 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov zo dňa 2.3.2012 pod č.k. 11C 151/2011 - 105, jednohlasne takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok súdu prvého stupňa.

N e p r i z n á v a žalovanému náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Prešov rozsudkom pod č.k. 11C 151/2011 - 105 žalobu zamietol. Ďalej rozhodol, že účastníci nemajú nárok na náhradu trov konania. V odôvodnení rozhodnutia súd uviedol, že žalobca sa domáhal zaplatenia istiny 5.382,64 Eur s úrokmi z omeškania 0,1 % denne zo sumy 5.056,30 Eur od 19.12.2009 do zaplatenia. Žalobca dodatočne upravil úrok z omeškania na 8,5 % ročne. Ďalším podaním žalobca oznámil, že trvá na pôvodne uplatnenej výške úrokov z omeškania 0,1 % denne. Žalovaný sumu žalobcu uplatňuje titulom uzavretej Leasingovej zmluvy zo dňa 20.10.2006 pod č. LZF/06/80294 a záverečného finančného vyporiadania leasingovej zmluvy zo dňa 18.11.2009.

Pre nemožnosť zistenia pobytu žalovaného okresný súd ustanovil žalovanému opatrovníčku v konaní. Tá sa k žalobe nevyjadрила a súdneho pojednávania sa nezúčastnila. Preto súd vo veci konal bez účasti neprítomnej opatrovníčky žalovaného.

Z vykonaného dokazovania súd mal preukázané, že medzi žalobcom a žalovaným došlo k uzavretiu leasingovej zmluvy, predmetom ktorej bol nájom osobného motorového vozidla v nadobúdacej cene 412.000,- Sk s PDH. Leasingová cena bola dojednaná na čiastku 557.806,- Sk, pričom cenu motorového vozidla - nájom mal žalovaný zaplatiť v 60 mesačných splátkach s dohodnutým úrokom z omeškania 0,1 % denne z dlžnej sumy. Súčasťou leasingovej zmluvy boli aj všeobecné leasingové podmienky žalobcu, podľa ktorých v dohodnutej dobe trvania leasingu je vlastníkom predmetu leasingu žalobca. Podľa článku 9.4 všeobecných leasingových podmienok (VLP), pokiaľ sa zmluvné strany nedohodnú inak, je príjemca leasingu povinný v prípade iného ako riadneho ukončenia leasingovej zmluvy podľa článku 10 VLP uhradiť všetky nároky, pohľadávky, škody a náklady, ktoré z tohto titulu vzniknú poskytovateľovi leasingu, a to najmä dlžné leasingové splátky do doby predčasného ukončenia leasingu, všetky ďalšie záväzky,

ktoré má príjemca leasingu voči poskytovateľovi leasingu do doby predčasného ukončenia leasingovej zmluvy (poistné, úroky z omeškania a iné), ako aj zmluvnú pokutu vo výške priamych nákladov poskytovateľa leasingu súvisiacich s predčasným ukončením leasingovej zmluvy, a to najmä náklady spojené s odobratím predmetu leasingu (PL), s predajom PL a jeho sprostredkovaním, prihlásením PL v evidencii motorových vozidiel, parkovné atď., a ďalej zmluvnú pokutu vo výške nedoplatku z hodnoty PL - predstavuje hodnotu nesplatenej časti obstarávacej ceny predmetu leasingu ku dňu prvej neuhradenej leasingovej splátky pri zohľadnení skutočného (degresívneho) priebehu leasingovej finančnej služby za celú v LZ dojednanú minimálnu dobu trvania leasingu. Podľa písmena d/ zmluvnú pokutu vo výške ušlého zisku poskytovateľa leasingu predstavujúcu rozdiel medzi hodnotou leasingovej zmluvy a bankovej finančnej služby pri zohľadnení ich skutočného regresívneho priebehu za obdobie od termínu predčasného ukončenia leasingovej zmluvy do pôvodne v LZ dohodnutého termínu uplynutia minimálnej doby trvania leasingu. Hodnota ušlého zisku sa odúročí k termínu výpočtu a jeho predloženia príjemcovi leasingu úrokovou refinančnou sadzbou platnou v období uzatvorenia LZ. Pre výpočet leasingovej a bankovej finančnej služby sa použije úroková miera, uplatnená v období uzatvorenia tejto LZ. Podľa písmena g/ zmluvnú pokutu vo výške v LZ dohodnutej zostatkovej hodnoty PL ku dňu uplynutia dojednanej minimálnej doby trvania leasingu, resp. vo výške v LZ dohodnutého odpredajného poplatku s DPH. Podľa článku 9.8 VLP, v prípade iného ako riadneho ukončenia LZ podľa čl. 10 VLP je poskytovateľ leasingu oprávnený fakturovať príjemcovi leasingu popri nárokoch uvedených v bode 9.4 VLP minimálnu zmluvnú pokutu vo výške 5.000,- Sk.

Keďže žalovaný riadne neplatil leasingové splátky, žalobca listom zo dňa 18.11.2009 predčasne ukončil leasingovú zmluvu. Svoju pohľadávku vo výške 5.382,64 Eur žalobca žiadal uhradiť do 10 dní od doručenia tejto výzvy. Takýto list bol žalovaným prevzatý dňa 8.12.2009. Doposiaľ žiadnu žalovanú sumu neuhradil.

Podľa žalobcu, žalovaná suma predstavuje položky:

- neuhradené leasingové splátky ku dňu predčasného ukončenia zmluvy vo výške 754,83 Eur,
- zmluvná pokuta vo výške nedoplatku z hodnoty PL vo výške 5.892,50 Eur,
- zmluvná pokuta vo výške odúročeného ušlého zisku vo výške 933,48 Eur,
- paušálna zmluvná pokuta vo výške 165,97 Eur,
- úroky z omeškania leasingových splátok vo výške 326,34 Eur,
- náklady za odobratie predmetu leasingu vo výške 395,01 Eur s DPH,
- náklady za ohodnotenie PL vo výške 221,20 Eur s DPH,
- iné náklady vo výške 894,99 Eur s DPH.

Súd zmluvný vzťah účastníkov - leasingovú zmluvu považoval za spotrebiteľskú zmluvu s poukazom na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR vo veci 1Sžo 106/07 zo dňa 26.2.2008. Keďže leasingová zmluva neuvádza RPMN (ročná percentuálna miera nákladov), spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. Podľa súdu, žalobca má nepochybne nárok na zaplatenie dlžných leasingových splátok 754,83 Eur, ako aj úroku z omeškania z dlžných splátok, ale nie vo výške 326,34 Eur. Žalobca vychádza z nezákonne dohodnutej výšky úrokov z omeškania 0,1 % denne. V tejto časti je zmluva neplatná z hľadiska charakteru spotrebiteľskej zmluvy. Výška úrokov z omeškania nemôže prekročiť zákonný limit vychádzajúci z Nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z. v spojení s § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka č. 40/1964 Zb.. Žalobca má nárok na 8,5 % ročné úročenie, čo znamená 0,02 % denne úroku z omeškania.

Súd ďalšie nároky ako zmluvnú pokutu nepriznal. Vychádzal z § 40 a § 544 Občianskeho zákonníka. Podľa § 544 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ak strany dojednávajú pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti zmluvnú pokutu, je účastník, ktorý túto povinnosť poruší, zaviazaný pokutu zaplatiť, aj keď oprávnenému účastníkovi porušením povinnosti nevznikne škoda. Podľa ods. 2, zmluvnú pokutu možno

dojednať len písomne a v dojednaní musí byť určená výška pokuty alebo určený spôsob jej určenia. Podľa § 40 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ak právny úkon nebol urobený vo forme, ktorú vyžaduje zákon alebo dohoda účastníkov, je neplatný. Samotné ustanovenia o platení zmluvnej pokuty boli dohodnuté mimo zmluvy, a to konkrétne vo všeobecných obchodných podmienkach leasingovej zmluvy, a to pri prijatí záveru o písomnej dohode účastníkov ohľadom zmluvnej pokuty nie je postačujúce. Žalovaný nepodpísal tieto leasingové podmienky. Nie je možné vyvodiť z toho záver, že účastníci uzavreli písomnú zmluvu o zmluvnej pokute. Súd poukazuje na to, že dojednania o zmluvnej pokute sú neplatné pre ich nezrozumiteľnosť v bode 9.4 písm. c/ a v bode 9.4 písm. d/. Takto formulovaná úprava platenia zmluvnej pokuty je nepochopiteľná nielen pre priemerného spotrebiteľa. Je neurčitá, preto absolútne neplatná. Dojednanie zmluvnej pokuty je v rozpore so zákonom, pretože pri dohadovaní zmluvnej pokuty je potrebné konkretizovať porušenie právnej povinnosti účastníka. To je zákonným predpokladom pre dohodu o zmluvnej pokute (§ 544 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Vo VLP ako zákonný predpoklad pre zmluvnú pokutu je to, že dôjde k inému ako riadnemu ukončeniu leasingovej zmluvy. Nebolo určené konkrétne porušenie právnej povinnosti žalovaného ako spotrebiteľa. Tu sú uvádzané aj porušenia zmluvnej pokuty, ktoré sú aj mimo vôle spotrebiteľa. Nemusia znamenať porušenie jeho právnej povinnosti. Dohodu o zmluvnej pokute nemožno považovať za platnú práve s použitím ustanovenia § 544 ods. 1 a následne s poukazom na § 39 Občianskeho zákonníka. Išlo by o neprijateľnú zmluvnú podmienku, kde príjemca leasingu musí zaplatiť, okrem iného, aj ďalších 5.000,- Sk ako minimálnu zmluvnú pokutu. To znamená zvýšenie zmluvnej pokuty, čo je neprijateľné a spôsobuje značný nepomer v právach a povinnostiach zúčastnených strán pri vôli žalobcu navyšovať zmluvnú pokutu.

Podľa § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné. Súd považoval za dôvodné nároky žalobcu za odobratie motorového vozidla v čiastke 1.511,20 Eur (395,01 Eur + 221,20 Eur + 894,99 Eur). Uznaný nárok žalobcu by dosiahol 2.333,30 Eur po pripočítaní už uvedených úrokov z omeškania 67,27 Eur a neuhradených leasingových splátok 754,83 Eur. Žalobca si na svoje pohľadávky započítal sumu 4.201,68 Eur (cena získaná z predaja motorového vozidla po odobratí leasingu), takže po započítaní tejto sumy do oprávnenej pohľadávky žalobcu vo výške 2.333,30 Eur došlo k zániku pohľadávky stretom pohľadávok (§ 580 Občianskeho zákonníka). Podľa § 580 Občianskeho zákonníka, ak veriteľ a dlžník majú vzájomné pohľadávky, ktorých plnenie je rovnakého druhu, zaniknú započítaním, pokiaľ sa vzájomne kryjú, ak niektorý z účastníkov urobí voči druhému prejav smerujúci k započítaniu. Zánik nastane okamihom, keď sa stretli pohľadávky spôsobilé na započítanie. Pri takomto započítaní už nárok žalobcu nie je dôvodný. Preto súd žalobu zamietol.

O trovách konania účastníkov súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p., kde úspešnejšiemu žalovanému, pokiaľ si trovy nežiadal a trovy mu nevznikli, nebola mu priznaná náhrada trov konania.

Proti rozsudku okresného súdu v časti nepriznania zmluvnej pokuty dal odvolanie zástupca žalobcu. Platenie zmluvnej pokuty z dojednanej leasingovej zmluvy a všeobecných podmienok leasingu hodnotil súd prvého stupňa ako absolútne neplatné a dohodnuté v rozpore so zákonom. Žalobca poukazuje na to, že platenie zmluvnej pokuty bolo dojednané pre prípad iného ako riadneho ukončenia leasingovej zmluvy. Ak žalobca uzavrel leasingovú zmluvu na poskytnutie peňažných prostriedkov na kúpu motorového vozidla, leasingová spoločnosť zobrala na seba riziko finančnej služby pri ukončení leasingového vzťahu z iného ako riadneho ukončenia zmluvy. Žalobca nesúhlasí s hodnotením neplatného dojednania platenia zmluvnej pokuty, ako aj s konštatovaním neprijateľných zmluvných podmienok v leasingovej zmluve pri dojednaní platenia zmluvnej pokuty. Podmienky leasingovej zmluvy, ako aj následky porušenia zmluvných povinností sú uvedené jasne a zrozumiteľne. Žalobca poukazuje na iné rozhodnutia Krajského súdu v Prešove vo veci sp. zn. 4Cob/37/2010, či Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 2Cob/137/2009. Žalobca riadne zdôvodnil všetky položky uplatneného nároku a právne ich odôvodnil. Navrhuje zrušiť rozhodnutie súdu prvého stupňa a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie.

V odvolacom konaní právny zástupca žalobcu upriamil pozornosť súdu na to, že keď došlo k uzavretiu leasingovej zmluvy v roku 2006, neplatila ešte ochrana spotrebiteľa tak, ako je myslené Smernicou

Rady o ochrane spotrebiteľa a o neprijateľných zmluvných podmienkach (žalobca mal na myslí pravdepodobne Smernicu Rady 93/13/EHS o nekalých

podmienkach v spotrebiteľských zmluvách zo dňa 5.4.1993, poznamenáva krajský súd). Nie je možné túto Smernicu vykladať retroaktívne v prospech žalovaného. Žalobca doložil tzv. predčasné ukončenie leasingovej zmluvy a výzvu na úhradu dlžných pohľadávok s príslušenstvom zo dňa 31.10.2008, ktoré ukončenie leasingovej zmluvy bolo doručené žalovanému dňa 1.12.2008.

Krajský súd prejednal vec v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáhal preskúmania napadnutého rozhodnutia, a zistil, že rozhodnutie súdu prvého stupňa je potrebné potvrdiť ako vecne správne. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia (§ 219 ods. 2 O.s.p.) a k tomu dodáva:

Okresný súd správne skonštatoval, že uzatvorená leasingová zmluva medzi žalobcom a žalovaným, ktorý nebol podnikateľom, má charakter spotrebiteľskej zmluvy, a to už z hľadiska rozsudku Najvyššieho súdu SR vo veci sp. zn. 1Sžo 106/2007, že zmluva o prenájme s následnou kúpou veci (leasingová zmluva), ktorú veriteľ uzatvoril so spotrebiteľom, spadá do pôsobnosti zákona o spotrebiteľských úveroch, ak zmluva zabezpečuje prevod vlastníckeho práva. Leasingovú zmluvu možno považovať za určitý predaj na splátky, pretože ide o poskytnutie finančných prostriedkov vo forme odloženej platby, teda že kupujúci spláca kúpnu cenu postupne a predmet nájmu prejde do vlastníctva nájomcu až zaplatením všetkých splátok a odkúpenia veci za dohodnutú zostatkovú sumu. Nejedná sa o splátkový predaj, kde prechádza vlastníctvo na kupujúceho ihneď. Leasingová zmluva bola uzavretá dňa 20.10.2006. Na zmluvný vzťah účastníkov z leasingovej zmluvy platia ustanovenia zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. Žalovanému ako spotrebiteľovi je potrebné poskytnúť ochranu v zmysle Smernice Rady č. 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. Okresný súd mohol vykonať posudzovanie dohodnutých zmluvných podmienok v leasingovej zmluve, kde konštatoval, že nie je možné uzavrieť platnú zmluvu o platení zmluvnej pokuty len odkazom na všeobecné obchodné podmienky leasingovej zmluvy. Dojednané platenie zmluvnej pokuty, podľa súdu prvého stupňa, je neplatné pre neurčitosť, pretože formulácia nie je pochopiteľná pre priemerného spotrebiteľa. S týmto konštatovaním súdu prvého stupňa je možné súhlasiť, pretože formulácia zmluvnej pokuty sa odvoláva na podmienky, ktoré v čase uzavretia leasingovej zmluvy čo do výšky neboli účastníkom známe (napríklad regresívny priebeh leasingovej finančnej služby, úroková referenčná sadzba bez určenia výšky v dobe uzavretia leasingovej zmluvy alebo platenie zmluvnej pokuty bez uvedenia konkrétneho porušenia zmluvnej povinnosti v prípade iného ako riadneho ukončenia zmluvy). Nájomca môže byť postihnutý zmluvnou pokutou aj v prípade jeho úmrtia, zničenia predmetu leasingu v dôsledku dopravnej nehody, za ktorú nemusí niesť zodpovednosť nájomca, na čo poukazuje okresný súd v odôvodnení rozsudku. Ak sa spotrebiteľovi poskytuje výraznejšia ochrana ako iným nájomcom z leasingovej zmluvy - právnickým osobám a dojednanie zmluvnej pokuty vo všeobecných leasingových podmienkach je nezrozumiteľné bez konkrétneho uvedenia porušenia právnych povinností, s ktorými je spájané platenie zmluvnej pokuty, rozhodnutie súdu prvého stupňa je správne, ak návrh žalobcu na platenie zmluvnej pokuty zamietol. Krajský súd preto potvrdil rozhodnutie súdu prvého stupňa ako vecne správne.

Krajský súd potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa aj vo výroku o trovách konania, nakoľko o nich rozhodol okresný súd správne.

O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p.. Neúspešný žalobca nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania. Žalovanému v odvolacom konaní trovy nevznikli. Preto úspešnému žalovanému nebola priznaná náhrada trov odvolacieho konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.